

I Seminarium Komparatystyczne "Własność powiązana z celem. Trusty, fundacje publiczne, prywatne i rodzinne" - Kraków 20.11.2026

20.10.2026

I Seminarium Komparatystyczne "Własność powiązana z celem. Trusty, fundacje publiczne, prywatne i rodzinne" - Kraków 20.11.2026

plakat Wortham.jpeg

I Seminarium Komparatystyczne Szkoły Prawa Amerykańskiego CUA i UJ i Zakładu Prawa Prywatnego Porównawczego UJ przy współpracy Centrum Prawa Firm Rodzinnych UW

Własność powiązana z celem. Trusty, fundacje publiczne, prywatne i rodzinne

20 listopada 2026 r., 10:00-14:00

sala 218, Collegium Wróblewskiego (ul. Olszewskiego 2, Kraków)

NAUKOWE ZAŁOŻENIA DLA WYDARZENIA

Klasyczne założenie prawa własności w kontynentalnej tradycji prawnej zakłada, że właściciel może z zasady swobodnie korzystać z przedmiotu własności. Oznaczało to, że poprzedni właściciel, gdy przeniósł własność, choćby nieodpłatnie, w bardzo niewielkim stopniu mógł zapewnić, że zbyty przedmiot będzie wykorzystywany w założonym przez niego celu, np. odpowiedniego przeznaczenia danej rzeczy, pożytków z niej, czy jej dalszego zbycia. Jednak wiele konstrukcji prawnych zmierzało w kierunku powiązania zbytej własności z celem, co zwykle osiągnęto przez mechanizmy powiernicze (mające w prawie kontynentalnym jednak najczęściej skutki wyłącznie obligacyjne) czy przeniesienie własności na rzecz ukształtowanej w tym celu osoby prawnej (np. spółki czy fundacji mającej typowo odpowiednie ograniczenia ustawowe czy statutowe co do wykorzystania majątku). Tworzyło to liczne wątpliwości co do zakresu kompetencji powiernika czy zarządcy.

Dlatego w prawie polskim, gdy chciano ograniczyć kolejne pokolenia właścicieli w korzystaniu np. z majątku rodzinnego, potrzebne były tworzone in casu konstrukcje prawne, jak np. staropolskie ordynacje (z których każda posiadała odrębną zgodę ówczesnego sejmiku). Podobny efekt jest możliwy dzięki nowouchwalonej (od 2023 r.) instytucji fundacji rodzinnych, które nawiązują z kolei do podobnych fundacji prywatnych, np. w Niemczech, Austrii czy Liechtensteinie.

Odmienne założenie przyświeca konstrukcjom amerykańskiego rzeczowego, które w ramach konstrukcji trustowych z zasady oddziela zarządcę majątku (trustee) od rzeczywistego beneficjenta czy założonego przeznaczenia (beneficiary). Fundacje mają w tych realiach raczej wyłącznie znaczenie charytatywne.

Dyskusja w ramach seminarium ma na celu rozważenie, na ile rozwiązania trustowe prawa amerykańskiego rzeczywiście pozwalają osiągać zbliżone cele, jak fundacje prawa kontynentalnego, mimo że czynią to na znacząco odmienne sposoby (konstrukcje prawa własności a konstrukcja osoby prawnej). W szczególności pozwoli to na zbadanie, jaka jest specyfika zarządzania majątkiem powiązanym z celem.

FORMAT WYDARZENIA

Głównym gościem seminarium jest znawca amerykańskiego prawa organizacji charytatywnych – prof. Roger Colinvax (Catholic University of America w Waszyngtonie, CUA), który odwiedza UJ w ramach prowadzenia zajęć z amerykańskiego prawa rzeczowego w Szkole Prawa Amerykańskiego CUA i UJ.

Dołączą do niego inni uznani goście, tj. prof. Konrad Osajda (UW), czołowy znawca prawa handlowego i spadkowego oraz redaktor największej w Polsce serii komentarzy do prawa prywatnego, jak również dr Tomasz Klimek (praktyk fundacji prywatnych, radca prawny w Polsce, adwokat w Austrii oraz adwokat i notariusz w Liechtensteinie).

Kolejnymi uczestnikami będą pracownicy naukowci UJ. Po pierwsze, będzie to dr Agnieszka Hajos-Iwańska (Katedra Prawa Handlowego UJ), która przygotowuje nowatorską rozprawę habilitacyjną nt. prawa fundacyjnego. Po drugie, będą to dr Kacper Górniak i dr Wojciech Bańczyk (obydwaj z Katedry Prawa Cywilnego UJ), jak również dr Kamil Wielgus (Centrum Prawa Prywatnego Międzynarodowego UJ), którzy należą też do kierowanego na UW przez prof. Konrada Osajdę zespołu grantu pt. Niewidzialna ręka spadkodawcy. Fundacja prywatna jako narzędzie wielopokoleniowego decydowania o losach majątku po śmierci (Opus, NCN) oraz również kierowanego przez ww. zespół problemowego ds. prawa spadkowego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego. Ostatnim uczestnikiem będzie p. Krzysztof Grzegorzczak (doktorant w Katedrze Prawa Handlowego UW).

Seminarium będzie miało postać dwupanelowej dyskusji. Pierwszy panel poświęcony będzie ogólnym konstrukcjom własności powiązanej z celem w analizowanych systemach. Drugi panel odniesie te ogólne wnioski do konkretnych problemów na tle fundacji rodzinnej prawa polskiego ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania taką fundacją.

Seminarium zakończy poczęstunek stanowiący przestrzeń dla kularowych rozmów.

Seminarium odbędzie się w języku angielskim. Będzie miało miejsce hybrydowo, natomiast uczestnicy czynni będą brali w nim udział stacjonarnie.

Link do spotkania zdalnego: <https://cua.zoom.us/j/83849317634>

Osobą odpowiedzialną za wydarzenie jest dr Wojciech Bańczyk (kierownik Szkoły Prawa Amerykańskiego CUA i UJ, adiunkt w Zakładzie Prawa Prywatnego Porównawczego – Katedrze Prawa Cywilnego UJ), wojciech.banczyk@uj.edu.pl